Bavnen

Vejlby-Strib Lokalhistoriske Forening

1
2003

Formand:
Skjold Christensen - 64 40 28 41
Vejlbyvej 2 D, Vejlby

Næstformand
Jørgen Lundsgaard - 64 40 18 80
Lerbjergvej 9, Vejlby

Sekretær:
Mogens Lorenzen – 64 40 61 70
Hovkrogvej 70, Vejlby

Kasserer:
Ketty Hansen - 64 40 61 56
Strib Landevej 44, Strib

Bestyrelsesmedlem:
Arne Schmidt Andersen - 64 40 10 53
Nørre Allé 37, Strib

Suppleanter:
Verner Sørensen – 64 40 25 04
Sofiendalvej 13 – Strib
Jørgen Søborg Hansen – 64 40 14 70
Røjleklintvej 3 – Røjleskov

Revisor:
Kaj Have - Knud Warming

Revisorsuppleant:
Preben Lindvig

Hvordan bliver man medlem?
Ring til et af bestyrelsesmedlemmerne, eller indsend kontingentet til:
Giro 9 86 21 37
Vejlby-Strib Lokalhistoriske Forening, Strib Landevej 44, 5500 Middelfart.
Kontingentet er 50 kr. om året pr. husstand. Enkeltpersoner i den gamle Vejlby-Strib kommune betaler kun 35 kr. – mens andre enkeltpersoner betaler 50 kr.

Bavnen

Vejlby Strib Lokalhistorisk Forening
Nr. 1 2003

INDHOLD:

Med tag over hovedet	1
Kongeskov	4
Guldbjerggård	8
Røjle minder og virke	15
Linddalslund	19
Provst Vibe Petersen	22
Færgemænd	24

Redaktion: Kirsten Fauk
64 40 10 63
Servicetryk I/S
Fredericia
ISSN 0906-5008
SATS:
Jens Ulrik Thomsen
Næste numme udkommer primo september 2003
Deadline 1. august 2003

Forsiden:
Motiv fra stranden mellem Middelfart og Strib, Røjleklint ses i baggrunden.

Tegning af Hermann Madsen, Fyens Tidende 1933

Med tag over hovedet

- huse fra den tidlige bondestenalder udgravet ved Strib

Af Karsten Kjer Michaelsen

Forud for opførelsen af ældreboliger på markerne ved Linddalslund lige i Stribs udkant har Odense Bys Museer foretaget arkæologiske undersøgelser på et større areal, hvor der er gjort fund fra den tidlige bondestenalder.

Fundene på markoverfladen er igennem årene blevet opsamlet og registreret af de lokale aktive og dygtige amatørarkæologer, hvoraf flere også deltog ihærdigt i selve udgravningen – en uvurderlig hjælp, der er stærk medvirkende til den store mængde virkelig gode fund, der blev hjembragt til museet. Den arkæologiske betegnelse for perioden er tidligneolitisk tid, og det er fra slutningen af denne – imens de yngste dysser blev opført og tegningerne til jættestuerne så småt var ved at ligge til brug – at fundene stammer (ca. 3.300 f. Kr.).

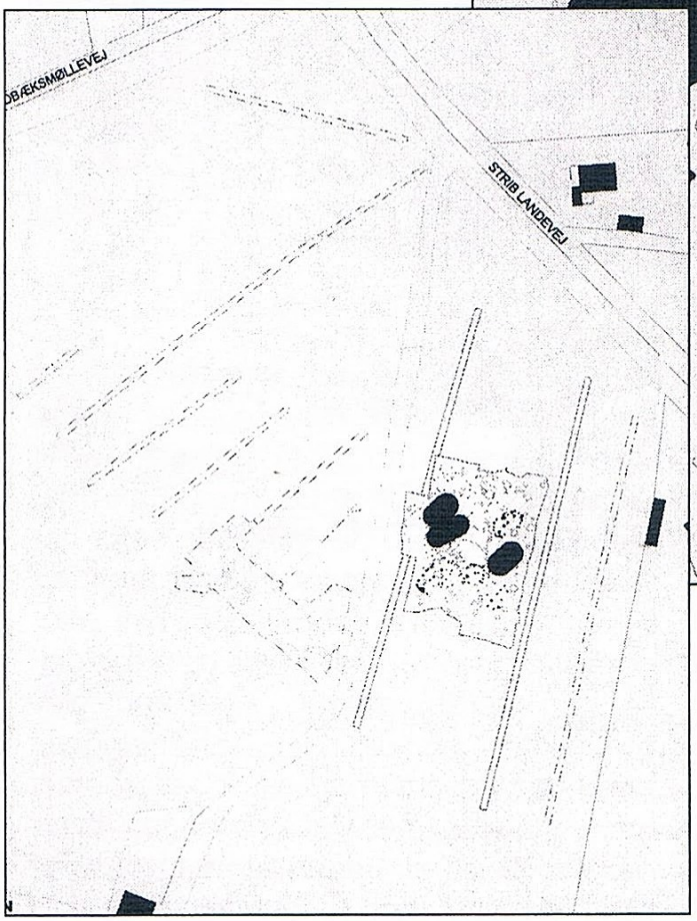

Fig. 1:
Udgravningsområdet ved Linddalslund

Fig. 2:
Udgravningsplan fra Linddals-lundudgravningen. Det hjembragte arkæologiske materiale er endnu ikke færdigbearbejdet, men fire huskonstruktioner – markeret med tallene 1-4 – tegner sig allerede klart. Endvidere er med raster markeret tre områder, der kan gemme på rester af boliger

Husrester

Bopladsen ligger på et sandet område omgivet af ler. Man har helt klart foretrukket at bo på denne type undergrund, fordi sandet dels har budt på gode dræningsforhold, dels har det her været nemt at grave huller til de stolper, der har været anvendt til opførelsen af huse og hytter. Netop boligerne er en arkæologisk mangelvare fra denne tid, og før udgravningen ved Linddalslund var de i det fynske område kun kendt fra et par andre lokaliteter. Indtil videre er der påvist tilstedeværelse af mindst fire huse på Strib-pladsen, men efterhånden som det hjembragte materiale bliver bearbejdet i de kommende måneder, vil bebyggelsestætheden antagelig stige til det dobbelte eller mere.

Langhuse eller hytter?

Nu bruges her godt nok betegnelsen huse, men i realiteten er der kun tale om de synlige rester af de nedgravninger, hvori stenalderbønderne satte stolperne til deres bygninger. Stolpehuller kalder arkæologerne det. De fremtræder som mørke aftegninger i det lysere undergrundsmateriale, og ved at se på de systemer, som stolpehullerne indgår i, er det muligt at påvise tilstedeværelsen huse. Hvordan så bygningerne de så ud? Ja, det kan vi kun og i bedste fald give kvalificerede gæt på. Der er tale om lette konstruktioner med lerklinede vægge og antagelig et strå- eller tangtag. Taget på de ca. 5 m brede og 8-11 m lange boliger har været båret af en række stolper – 3-4 stk. – der har stået nogenlunde i længdeaksen midt i huset. Væggene har haft en afrundet form, og der er også noget der tyder på, at tilnærmelsesvis runde huse – eller måske rettere hytter – har indgået i repertoiret; se fig 1. Ved udgravningen fremkom der ingen spor efter opstaldning af dyr i husene, og den ringe størrelse taget i betragtning – 40-60 m2 under tag – er det nok mest rimeligt, at antage at husene var forbeholdt menneskene.

Lerkarskår og flint

Fundmaterialet fra udgravning er betydeligt – de fylder omkring en trillebørfuld med top. Det drejer sig især om lerkarskår, bl.a. en hel del ornamenteret i tidens stil og derfor med til at datere bopladsen, samt flint – både redskaber og ikke mindst flintaffaldet (afslag og blokke) fra fremstillingen af disse. Den arkæologiske bearbejdning af dette materiale resterer endnu i skrivende stund, og det vil ganske som rapportskrivningen tage sin tid, men økser fortæller at man har fældet træer og bearbejdet disse til alt lige fra bygningstømmer til husgeråd. Et par pilespidser – såkaldte tværpile – fortæller at jagt har spillet en rolle. En betydelig mængde skrabere har været anvendt til mange formål, bl.a. renskrabning af skind og træ. Mad, drikkevarer og proviant i øvrigt har været opbevaret i – ofte pænt dekorerede - lerkar.

Bønder m.m.

Hvem boede så på bopladsen ved Linddalslund? Igen må vi tage det kvalificerede gætteri i brug. Dog synes der at tegne sig et billede af en gruppe mennesker på vel en 20-30 individer. Man har været bofaste på stedet og haft tag over hovedet i rimeligt solide huse. Det økonomiske grundlag for livets opretholdelse har været varieret. Agerbrug blev praktiseret på den ler-/sandblandede jord i bopladsens nærhed. Husdyrholdet har antagelig betydet mere for livets opretholdelse end den meget ekstensive korndyrkning her i bondesamfundets spæde barndom; engområdet umiddelbart syd for bopladsen har været veleg-

net til afgræsning – ganske som en flok får illustrerer det på bedste vis den dag i dag. Fisk blev hentet i Lillebælt. I skoven blev vildt jaget, og her indsamlede man bær, frugt og andet godt i naturens eget spisekammer.

Om stenalderbønderne tillige havde blik for den pragtfulde udsigt på stedet er uvist, men under alle omstændigheder har de levet et godt liv på stedet – forudsætningerne har i hvert fald været til stede.

Fig. 3:
Ikke en rekonstruktion af en stenalderhus, men denne tegning fra 1888 af det indre af et fattigt walisisk bondehjem kan lede tankerne hen på den hytteagtige byggeform, der antagelig har præget de tidlige bønders boliger. Vores viden om de forhistoriske huse fra sten-, bronze- og jernalder samt vikingetid er i løbet af de sidste tre årtier blevet væsentligt forøget. Allerede fra slutningen af stenalderen synes der at være tale om velbyggede – næsten typehusagtige – boliger med plads til såvel mennesker som dyr. Før denne tid, og det gælder altså også for Linddalslund-folkene, er der meget der tyder på, at boligerne har været præget af mindre stringens og mere tilfældighed. Tag over hovedet var vigtigere end de anvendte byggematerialers placering og fysiske fremtræden.

Ejendommen Kongeskov

En beretning om dens ejere og beboere fra 1799 til 1999.

Middelgrundvej 3, 5500 Middelfart.
Ejdnr. 445 3689-7-
Matr. nr. 59 Røjle by m.m.
Strib Røjleskov sogn, Vends herred i Fyns amt.

ved Knud Clement.

Ejere af matrikel 59 fra:
1799 Hans Hansen Gielsted
1822 Niels Hansen Gielsted
1849 Niels Nielsen, der i 1858 sammen med hustruen Ane Kathrine, født Hansen bygger den nuværende ejendom.
1883 Knud Peter Christian Clement og Albertine, Niels Nielsen´s søsterdatter og født Lauritzen.
1935 Niels Peter Clement, ugift.
1941 Kristiane Margrethe Clement, ugift.

Hans Hansen Gielsted, ejer fra 1799 til 1822.

I året 1799 købte Hans Hansen Gielsted af gårdmændene Hans Pedersen og Niels Jørgensen 2 parceller for henholdsvis 65 og 49 Rdl. Det er det jordstykke, der senere er blevet registreret som matr. 59 og som forblev i samme slægts eje i 200 år til år 1999.

Hans Nielsen Gielsted havde sammen med sin kone Appolone Nielsdatter deres hjem, et hus med have og jordlod, på nabogrunden.

Her havde de boet siden 1786 da de blev gift.

Dette år den 9. Marts fæstede han hus med have og jordlod af Kammerherre Niels Krabbe Juell til Billeshave på følgende vilkår:

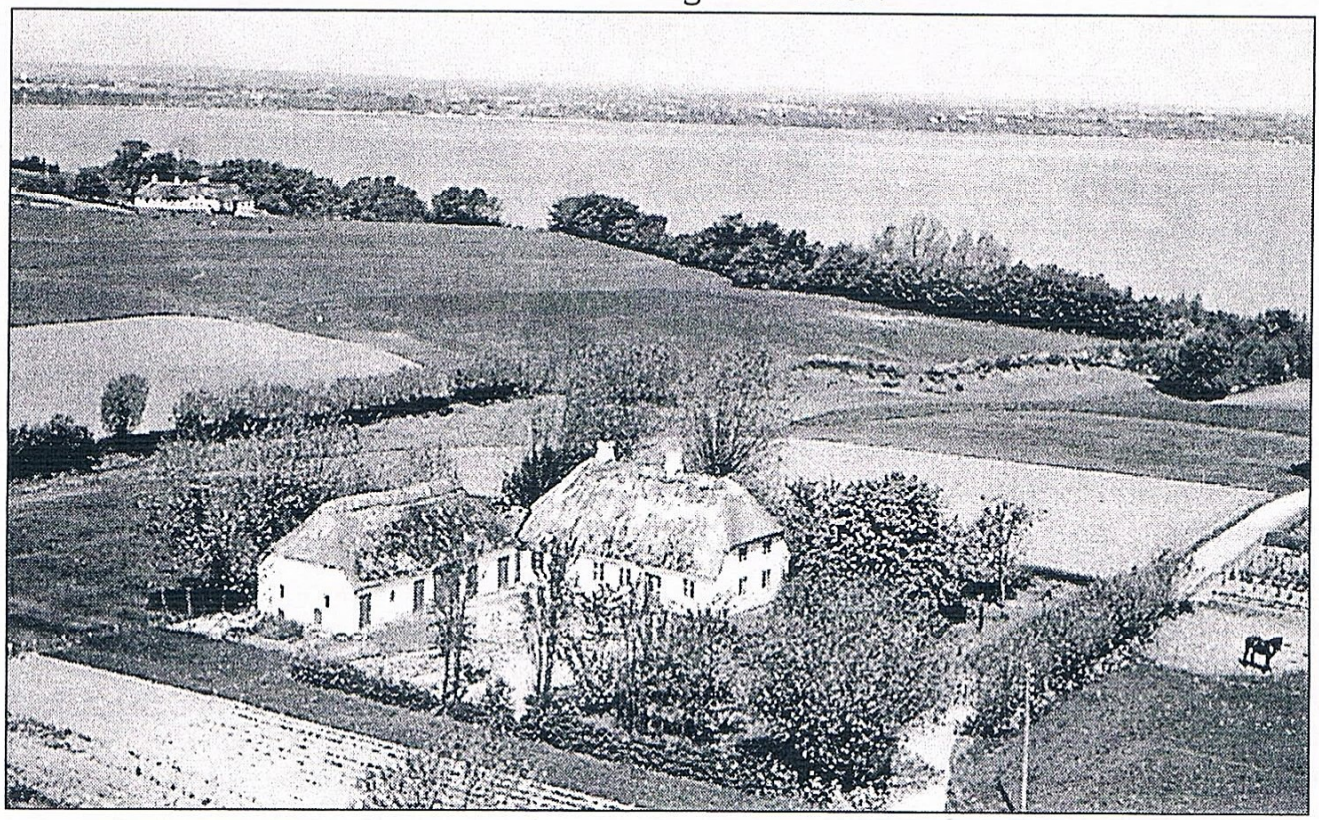

Ejendommen Kongeskov, Middelgrundvej 3, Luftfoto 1955).

Den tidligere fæster Niels Sørensen´s Enke og Datter beholder fri husværelse i huset så længe nogen af dem lever, desuden skal der betales i Huspenge 4 Rdl., i Spindepenge 12 Sk., i Landgilde 1 Td. Rug samt Kongelige Skatter og Contributioner.
Der forrettes to høstdage og hoveri som godsets andre husmænd.
Desuden skal fæsteren holde bygningerne i forsvarlig stand, gøde og dyrke jorden, plante Pile i gærdene og frugttræer i haven samt holde god fred og skik med naboer og bymænd.
Fæstet gælder i hvert fald nuværende Matr. 42 og rimeligvis også 41.
(——— -Matr. 41 og 42 er tilsyneladende sammenlagt og er det jordtilliggende der i dag (år 2002) ejes af Preben og Inger Larsen, Middelgrundvej 4).

Niels Hansen Gielsted, ejer fra 1822 til 1849.

Hans og Appolone var forældre til 5 børn og sønnen Niels Hansen Gielsted bliver næste ejer af jordlodden. Niels får skøde d. 2´ september 1822 på matr. 59 og betaler til forældrene 100 Rdl. sedler og der udfærdiges desuden en aftægtskontrakt mellem fader og søn :
Forældrene skal have fri Kost og Logi, men ønsker de ikke dette skal de have 3 Td. forsvarlig Rug, 1 Td. og 2 Skp. Byg, 6 Bygmel, 2 Lispund røget Flæsk, 2 Halvrotting Sommer og 1 Halvrotting Vintersmør, 1 Kande (= 2 Potter) Mælk fra 1. Maj til 1. November som den malkes af Koen, ligeså om Vinteren, for så vidt Husets beboere får Mælk af deres Køer, 2 Får med deres årlige Frugt i fri Græs og Foder og to forsvarlige læs Tørv. Desuden har de gamle Ret til en kålplet i Ha-ven, en Jernkakkelovn, et Sengested med deri værende Klæder, 1/2 Skp. Hørfrøs Sæd i passende Jord og fri Husleje i passende Rum.
Hvis den ene af Forældrene dør bortfalder Halvdelen af Naturalieydelserne. Når begge er døde ophører al Præstation til fordel for Husets Besidder ligesom al deres Efterladenskab også tilfalder samme uden nogen Godtgørelse til deres øvrige Arvinger mod at bekoste deres agtværdige Begravelse.
Aftægten er beregnet til 40 Rdl. Sedler årlig.
Hans H.H.S.Hansen
Niels N.H.S. Hansen
med ført pen.

Niels Hansen Gielsted Havde ligesom sin hustru Johanne Albertine Hansdatter tjent på Billeshave. Men Niels havde også været ved marinen og som søvant været med på flere togter. Det vil vides at han også som tjener for Grev von Scheel havde været med på rejse til Italien. Niels og Johanne blev forældre til 11 børn. Flere af sønnerne tog til søs eller tjente deres brød ved færgefarten Strib - Fredericia. De fiskede eller fik skib at føre.
Tre af disse børn har særlig tilknytning til denne beretning, nemlig Hans Nielsen, den ældste søn som nedsatte sig som fisker på Hindsgavl Bro, den næstældste søn Niels Nielsen som blev næste ejer af stedet og den yngste datter Mette Kathrine Lauritzen, f. Nielsen og som er moder til Albertine (siden gift Clement) der senere efter sin morbroder bliver ejer af stedet.
Hans Nielsen´s voksenliv og virke med tilknytning til Kongeskov er åbenbar. Det er nærliggende at forestille sig at der har været et samarbejde mellem brødrene Hans og Niels om at fragte fisk til Odense og videresalg deraf. Altså det der senere beskrives som en fragtrute.

Husene ved Hindsgavl Bro, (Middelfart Byarkiv)

Hans Nielsen og familie boede i fiskerhuset på Hindsgavl Bro og drev fiskeri med flere både i vandet. Og her oplevede de stormfloden onsdag den 13. november 1872.

I Middelfart avis omtales stormfloden udførligt og der berettes bl.a. følgende: "Ved Hindsgavl Bro måtte fiskerfamilien søge tilflugt i et loftværelse og siden sejles i sikkerhed".

Familien blev reddet ud af en tagluge og over i en jolle og kom velbeholdent i land.

Hans Nielsen blev benævnt som Skipper og havde fiskeriet på slottet Hindsgavl i en eller anden form for overenskomst fra 1850 og til 1875. På det tidspunkt blev fiskeriet på Fænø lagt sammen med fiskeriet fra Hindsgavl Bro og overtaget af fisker Jørgen Guldbrandt. Nævnte Jørgen Guldbrandt var ansat som skipper på en af Hans Nielsens ålekvaser og den person der reddede Hans Nielsens kone ud af hjemmet via en tagluge under stormfloden i 1872, oplyser en oldermandsberetning, skrevet til Middelfart Marsvinslaug i 1974 af Poul Guldbrandt, også fisker fra og beboer af Hindsgavl Bro.

Niels Nielsen, ejer fra 1849 til 1883.

Hans var således godt bosat og etableret. Det var derfor naturligt at næstældste søn Niels og hans kone Ane Kathrine blev næste ejer og han overtog ejendommen i 1849. Vilkårene for overdragelsen er ikke kendt men det er nærliggende at tro der har været en aftægtsordning. I kirkebogen for Vejlby

sogn er noteret død og begravelse for Niels Hansen, landmand i Kongeskov, alder 56 år, d. 10 december 1858.
Familien boede da stadig i det hidtidige hjem.
Dette stuehus og bygninger til brug for driften var simple. Dertil kom så at Niels gerne ville arbejde med andet end landbruget, bl.a. at handle. Og sammen med sin broder Hans, der som nævnt drev fiskeri fra Hindsgavl Bro, drev han en slags fragtrute mellem Fredericia og, via Røjle Skov, ad Rugårds Landevej til Odense. Det gav anledning til både sejlads og kørsel, og ikke mindst til at træffe handelsfolk og mennesker der havde andre erhverv.
Niels Nielsen afhændede derfor gården (Matr. 42), men beholdt ca. 5 tdr. land, det nuværende jordareal (Matr. 59).
Og her på et udvalgt sted blev i året 1858 bygget en ny ejendom, den nuværende på adressen Middelgrundvej 3. Der blev bygget på sokkel af marksten, granitsten der var lagt i jorden og herpå bygget med hel stens mur, altså ikke hulrums mur. Væggene indvendigt blev opført med sten af soltørret ler. Det blev bygget rummeligt og med pæn beboelse.
En Høkerforretning blev indrettet i det sydøstlige hjørne ud mod vejen og i modsat, det sydvestlige, var i bryggerset en stor opmuret bageovn og gruekeddel.

Der blev også opført en staldlænge med lo og staldrum til et par køer, kalve og et par fedesvin. Og i forbindelse med indgangen til rummet med fjerkræ blev der indrettet et das.
I hjørnet af staldlængen ind mod stuehuset var der et lagerrum og et "Ølkammer" hvor det hjemmebryggede øl kunne lagre. Og igen inde i ølkammeret var et opmuret rum til den ædleste drik, snapsen!
Det fortælles at der (ligesom hos Jeppe Skomager) kunne købes et krus øl og

Albertine Clement, f. Lauritzen og Knud Peter Christian Clement.
(Foto o. 1880, kopi udført 1936 af C. Liisberg, Middelfart)

en dram der på stedet. Der er i dag ingen viden om størrelsen af omsætning og handel i butikken.
Albertine Lauritzen, f. 26. 09. 1860, blev født her og som spæd optaget i hjemmet hos sin morbroder Niels. Ane Kathrine og Niels Nielsen var barnløse. De tog Albertine til sig som deres egen uden der dog var tale om en egentlig adoption.
Albertine voksede til og som stor pige tog hun tit med sin onkel Niels på fragttur til Odense. Der kørtes med såkaldt "stiv vogn", en ukomfortabel vogn uden fjedre, men som derfor ikke var så følsom med hensyn til vægten af den transporterede fragt. Denne fragt bestod ofte af levende ål og fisk til en fiskegrosserer i Odense. Men alle arter fragt blev befordret. Blandt udstyret på disse ture var der, anbragt under siddefjellen og inden for bekvem rækkevidde, en rytterkårde af robust kvalitet. Dette emne, fragtruten, er nævnt i bogen "Vejlby, minder, virke og tro" , side 198, skrevet af historikeren, redaktør Aage Petersen, Middelfart.

På hjemmefronten blev der megen virksomhed at holde gang i for Ane Kathrine. Derfor var det en god hjælp at have Albertine i hus og forretning. Til forretningen hørte mange aktiviteter. Foruden at bage den dejg folk havde ældet og lagt hjemme og som så efter aftale blev bragt til bagning i den store bageovn hos Ane, havde man også en anden specialitet. Man havde udlån af borde til at "berede lig" på. Disse borde var ret smalle og kunne derfor nemt bringes ind i et hjem der var ramt af dødsfald og anbringes i et kammer, klar til sit formål. Bordene var forsynet med klapper på langsiden som kunne give bordene den rette bredde. Herpå lagde man liget på et lag af rughalm med et klæde over. Man kunne så gøre liget i stand og iklæde det ligtøjet. Der eksisterer i dag eet bord, nænsomt sat i stand, i behold hos en slægtning. Jeg er ikke bekendt med hvornår Niels er død, og under hvilke omstændigheder. Det er nærliggende at han er begravet på Vejlby Kirkegård. Og det må være sidst i tiåret 1870.
Ane Kathrine havde derefter som enke ejendommen. Hun indgik siden ægteskab med en møller og gårdejer i Hygind ved Husby.

Albertine og Knud Peter Clement, ejere fra 1883 til 1935.

Knud Peter Christian Clement, ofte kaldet Peter Christian eller P. C., havde sit hjem i Kasmose, ikke langt fra Kongekov. Knud Peter var født d 22. maj 1846 i Hedebohuse i Veflinge Sogn.
Som ung sejlede Knud Peter på verdenshavene og havde rundet Kap Horn, sydspidsen af Sydamerika, to gange. Begge gange var skibsbesætningen slemt syge som følge af at ferskvandet var fordærvet. Det skabte i øvrigt respekt blandt ellers garvede søfolk at have været rundt om Kap Horn! Han udmønstrede som matros i Hamborg, siden som bådsmand og blev styrmand på fartøjet "Njord"
Albertine og Knud Peter kendte hinanden godt før de blev gift.
I breve af 21. oktober 1880 og 28. november 1880 , der ikke er nemt læselige da de er skrevet med spinkel gotisk skrift, skriver K. P. C. fra England og fra Portugal hjem til Albertine. Han har da hyre på skonnerten "Flora Cathrine Petersen" af Odense og fortæller om rejserne og de besværligheder der som følge af vejrliget følger med. Brevene sluttes med personlige ord og "din for evig tro og kjære P. C. Clement"

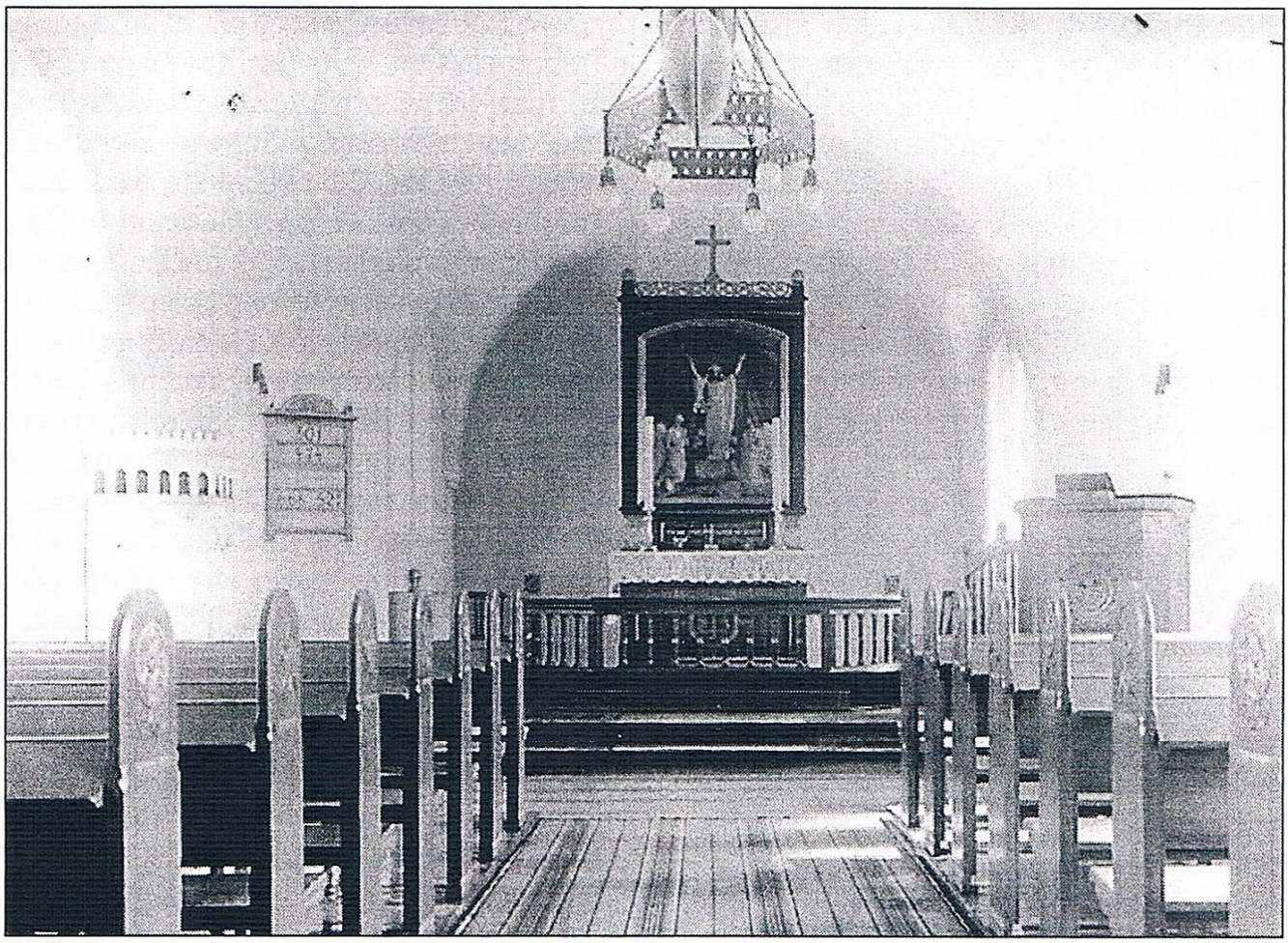

Røjleskov kirke (Det kgl. bibliotek, ca. 1920'erne).

Albertine blev 20. April 1881 gift med Knud Peter Christian.

Kort tid efter, nemlig d. 23. maj 1981 udmønstrer Knud Peter fra Odense med skibet "Holger Danske", ført af kaptajn L. Sørensen, til fart i Skandinavien. Der afmønstrer han igen d. 31. august i Odense. Denne hyre var hans sidste og hermed var et aktivt virke som sømand slut for Knud Peter og han "gik i land".

Stedet Kongeskov blev i januar 1883 købt af Albertine og hendes mand Knud Peter Christian Clement.

Økonomisk ret uafhængig som Ane Kathrine var, var handelen da også lempelige vilkår ejendommen med en hel del indbo, høkerbutik og besætning blev overdraget på.

Albertine og Knud Peter fik mange børn, 11 i alt. Der var derfor nok at tage vare på og ejendommen alene kunne ikke brødføde så mange munde. Fragtkørselen til Odense blev udkonkurreret af Jernbanerne og høkerforretningen af de stedlige Brugsforeninger. Røjle Skov brugs blev oprettet i året 1899. Fragtkørsel med hestevogn og handel i høkerforretningen blev opgivet. Men den fortsatte sejlads til Fredericia med fragt og fiskeriet på Bæltet var en livsstil for Knud Peter.

Derfor arbejdedes der på flere fronter. Produkter, frugt og urtesager fra egnens huse og småvirksomheder blev af Knud Peter sejlet til Fredericia og afleveret til modtagerne der. Til transport af varerne på Fynssiden havde Knud Peter en speciel trillebør som var meget lang og konstrueret så den nemt kunne skilles ad og transporteres i jollen. I Fredericia havde K. P. en trækvogn til

varetransport og som, når den ikke var i brug, stod bag lås i en derværende tømmerhandel.
Trillebør og trækvogn, samt et tærskeværk, er i 1999 skænket til det private landbrugsmuseum i Vejlby og som ejedes af gdr. Hans Jørgen Brogaard, "Brogaard".
Jordbruget var der flere muligheder i. Der blev foruden almindelige landbrugsafgrøder dyrket tobak. Sønnen Frederik, der ligger soldat i Odense i 1903, skriver et brev til sin moder og søster, der begge har fødselsdag d. 26 sept., og i dette brev spørges der til "Tobakken som I vel nok arbejder i hver dag".
I en Almanak fra 1906 kan man bl.a. læse at d. 14. aug. blev man færdig med at høste, at man d. 28. aug. begynder med tobakken og at man d. 11. sept. er færdig med tobakken. Hvornår og i hvilken mængde der blev dyrket tobak er ikke klart.
I hjørnet mellem gavlene til stuehus og ladebygning var opført en fritliggende tobakslade af ganske pæn størrelse, ca. 30 m2. Den kunne rumme en del snore tobak til tørring. Og i tobaksladen blev der også opbevaret frugt.
I det nordvestlige hjørne af jorden, benævnt "Maden", levnede bækken et hjørne som ikke var tilgængelig for kreaturer o.l. Der var der plantet en del frugttræer af forskellige, i dag ukendte, sorter, men med en god ydelse.
Knud Peter gik heller ikke af vejen for at hjælpe til som daglejer hos naboer der havde behov for hjælp. Han var bomstærk og selv højt op i alderen i vigør. Der var engang et notat i den lokale avis hvor det blev berettet at Knud Peter som 70 årig havde høstet op som den første i Røjle Skov og nu hjalp til hos sønnerne,Valdemar Clement, Provstskovlund og Hans Clement, Christiansminde med at få deres avl i hus.
Men man læser også i almanakken fra 1906 at datteren Signe Dorthea Clement, f. 16. 02. 1894 og død 26. 03. 1916, kommer på sygehuset d. 28 .aug. og er indlagt til d. 17. okt. Signe var som stor pige kommet i plads på en ejendom beliggende på sydsiden af det nuværende Lerbjergvej ved Vejlby. Der delte hun kammer og seng med en ældre tjenestepige der havde tuberkulose. En skæbne der blev årsag til Signes turberkulose og alt for tidlige død. Signe var i lange perioder indlagt på hospitaler og sanatorier, gennemgik operationer og behandlinger der vel var velmente, men ikke særlig gavnlige.
Signe blev begravet på Røjle Skov Kirkegård som en af de første.
Hjemmet var stærkt religiøst og optaget af fællesskab i Indre Missions Samfund. Der blev hver dag læst i Bibelen og læst andagtsstykker fra andagtsbøger.
Regelmæssig kirkegang var en fast bestanddel i deres liv, men besværligt var det at komme til Vejlby Kirke, sognets kirke. Det var nemmere at sejle til Fredericia og gå op i Michaelis Kirke. Albertine blev ret så "konet" med årene og det kneb me at klare turen op fra stranden. Den 17. sept. 1921 var sidste gang Albertine sejlede med i jollen til Fredericia.
Når Albertine herefter ville til Fredericia for at besøge datteren Martha og hendes mand, Holger Lorentzen som var snedkermester og bedemand, eller for at handle der, var rejs til Strib, men aflagde et besøg hos sønnen Valdemar og Mine i Provstskovlund og fik en forfriskning og et hvil. I Strib hos familien på Scharlingsvej, sønnen Frederik og svigerdatteren, overnattede hun for så at tage med færgen til Fredericia føl-

gende dag. Et par dage efter gik hun så hjem efter samme plan men jo i modsat rækkefølge.
En oplevelse og til glæde for hele familien var opførelsen af kirken i Røjle Skov. Før måtte man som nævnt tage til sognekirken i Vejlby eller sejle til Fredericia og gå i Michaelis kirke.
Dog havde man i et par år kunnet tage i kirke i den nye kirke på Strib, det var nærmere men blev næsten ikke praktiseret, uvist af hvilken grund. Det er dog kendt at der var en uenighed om placering af en ny kirke der var et ønske om at få i området.
Denne uenighed medførte at der blev bygget 2 små kirker, Strib kirke og 2 år senere Røjle Skov kirke.
Grundstenen til Røjle Skov kirke blev lagt d. 5. juni, grundlovsdag, i 1914 og indvielsen af kirken fandt sted samme år d. 20. dec. Anden juledag d. 26. dec. var familien til alters for første gang i den nye kirke, noteres der.
Om kirkeskibet "Haabet" da var hængt op ved jeg ikke, men det blev skænket til indvielsen af kirken af de mænd der var med i Røjle Skov Bådelaug, heriblandt Knud Peter og sønnen Hans Clement
Albertine og Knud Peter fejrede deres Guldbryllup d. 20. April 1931. Der kom gratulanter, venner og naboer som skikken var. Og selvfølgelig var de børn der kunne komme hjem på dagen, noget af familien samt præsten, til spisning. Sønnen Niels levede i Amerika og datteren Marie var forhindret fordi hun arbejdede i London. Præsten satte et brev sammen hvor alle tilstedeværende skrev deres navn på og som så blev sendt som en hilsen til Niels.
Men den hele festlighed var dæmpet ned på grund af Knud Peters svaghed og Albertine havde også sit at trækkes med. Det blev dog en festlig dag.

Niels Peter Clement, 1921

Knud Peter Christian Clement døde kort tid efter guldbrylluppet af sygdom d. 4. maj 1931 og blev begravet d. 9. maj i familiegravstedet på Røjle Skov Kirkegård.
Efter at være blevet Enke og ene om drift af gården blev det svært for Albertine at få hverdagen til at fungere. Tanken om at bede sønnen Niels i U.S.A. om at komme hjem og blive bestyrer af gården opstod. Niels var tidligt rejst til Amerika og havde det nu svært som følge af tidens ugunst. Tidligere havde han haft særdeles gode kår, nu var der end ikke råd til en billet hjem.
Et familieråd, sønnerne Hans, Valdemar og Frederik blev kaldt hjem til Albertine i Røjle Skov. Det blev besluttet at Albertine skulle sende Niels en billet til hjemrejsen så han kunne

komme hjem. En billet hjem ville koste ca. 600,- kr. Albertine havde da også midler dertil. Niels kom hjem d. 23. november 1932, tog fat på arbejdet og ejendommen kom igen i god stand.
Albertines helbred blev stadig dårligere. Hun havde dog d. 21. juni 1935 kræfter til og mod på en biltur til Fredericia over Lillebæltsbroen.

Hendes hjerte forblev svagt og hun døde d. 21. juli 1935 om aftenen.
Ejendommen blev købt af sønnen Niels på vilkår som der blev aftalt arvingerne i mellem.
Handelen tinglyses for retten i Middelfart d. 7. oktober 1935 idet det angives at ejendomsværdien i aar 1932 er vurderet til 6000,-kr., heraf grundværdi 1.700,- kr.
En taksationsforretning der afholdtes d. 11. sept. 1935 takserer ejendommen til 12.000,- kr. og anvendes til brug for optagelse af pantebrev for så vidt angår Niels Peter Clement, der herefter overtager ejendommen.

Niels Peter Clement,
ejer fra 1935 til 1941.
Niels blev som den første af Knud Peter og Albertines 11 børn født d. 1. September 1881.
Niels havde som sine søskende tidligt måtte tage sin tørn til opretholdelse af livet og er vel kommet ud at tjene som dreng på en gård. Det er ikke meget viden man har om hans ungdomsår. På et par fotografier fra hans yngre år, taget på byggepladser, aner man at han arbejder i et eller andet fag som bygningsarbejder.
Niels emigrerer til Amerika d. 5. maj 1909 og arbejder sig pænt op derovre. Han påtager sig som leder af et arbejdshold eller undertiden som entreprenør forskellige opgaver med kloakering og med dræning af vandlidende jorder for landbruget.
Niels kom hjem til Røjle Skov på ferie d. 16. dec. 1920, en rejse der påbegyndtes i Amerika d. 28. nov., og rejste tilbage igen d. 15. juli 1921. Han blev herhjemme mindet som en velbeslået mand med magt over tingene. Men levevilkår kan hurtigt ændres. Depressionen, som den økonomiske nedtur i Amerika kaldtes, begyndte i slutningen af tyverne og netop hans arbejdsområde blev først ramt. Niels mistede efterhånden alt hvad han ejede og han havde til sidst ikke andet end det han gik og stod i. Hans moder, Albertine, måtte da også som nævnt bekoste hans hjemrejse.
Niels kom hjem fra Amerika d. 23. nov. 1932 og påtog sig, som bestyrer, driften af barndomshjemmet.
Da hans moder, Albertine døde d 21. juli 1935 blev det igen en ny situation for Niels. Søskendeflokken skulle arve, boet gøres op. Det lå dog ligesom i luften at Niels skulle føre hjemmet videre, men inden det kunne realiseres var der mange drøftelser.
Lillesøsteren Margrethe havde boet hjemme hele sit liv og uden aftalt modydelse i form af løn hjulpet til ude som inde og passet sine forældre, et forhold der ikke måtte overses ved bodelingen. Aftalen arvingerne i mellem blev at Niels skulle købe ejendommen af boet.
Niels havde straks han kom hjem påbegyndt forskellige nødvendige arbejder med vedligehold af ejendommen og nu fortsatte han som ejer med forbedringer. Niels gravede en stor ajlebeholder ned og fik lavet en støbt mødding ved stalden. Der blev indkøbt et tærskeværk og etableret drivkraft dertil fra en ombygget automobilmotor.
Niels havde det dog ensomt af og til. I breve til søsteren Margrethe, der i maj 1936 er på højskoleophold. giver han

udtryk herfor. Det er heller ikke nemt med at få den varme mad lavet når arbejdet i mark og stald skal passes. Derfor spiser han ofte middagsmad hos sine svigerinder, Mine i Provstskovlund og Kathrine på Kristiansminde.
Margrethe kommer derfor hjem for at holde hus og hjem i orden og i øvrigt hjælpe til ude.
Fra 1. 10. 1937 til 30. 9. 1938 leverer Niels 6948 kg. sødmælk med 4 % fedt til Røjle Andelsmejeri.
Niels opgiver, i følge et notat, denne opgørelse for året 1939 til Sognerådet i kr.:
2 kvier 350.- 2 svin 40.- 7 høns 14.- indkomst 800.- fradrag 80.- b.ank 25.- og kontant 15.- ejendom 6000.- 1 motor 125.- 1 kværn 75.- maskiner 50.- og redskaber 20.-. Og en netto formue på 1.083.- kr.
Nielses helbred svigter. Han kan ikke planlægge sit arbejde så praktisk mere og hukommelsen svigter efterhånden også. Det bliver gradvist værre i året 1939 og d. 10. jan. 1940 faldt han ned i loen fra halmloftet.Han blev efter følgende indlagt på Middelfart sygehus. Der er ikke noget der tyder på at Niels igen kom hjem for at passe ejendommen.
Niels døde d. 5. januar 1941 og blev begravet i familiegravstedet på Røjle Skov Kirkegård d. 10. januar 1941.

Kristiane Margrethe Clement, ejer fra 1941 til 1999.

Margrethe blev født d. 26 sept. 1902 i hjemmet og på sin moder Albertines fødselsdag. Hun var det man kalder en efternøler.
Margrethe var hendes kaldenavn i hjemmet. Hun var meget afholdt af de store søstre Kathrine, Martha, Sine og Marie. De sender hende ofte en hilsen og nogle gange med en lille, efter nutidig opfattelse særdeles beskeden, gave såsom et glansbillede, et lommetørklæde eller lidt sygarn.

Stemningen i hjemmet var trykket på grund af søsteren Sines svære sygdom med hyppige ophold på sanatorier og indlæggelser på sygehuse. Signe døde d. 26 marts 1916 og ligger begravet i familiegravstedet på Røjle Skov Kirkegård.
Disse barndomsoplevelser og det at være enebarn hjemme hos aldrende forældre har sikkert været med til at præge Margrethe for hele livet.
Margrethe går til skole og siden til præst i Vejlby. I Vejlby Kirke bliver hun d. 1. oktober 1916 konfirmeret af provst Vibe Petersen. Men hun kom aldrig ud at tjene, der var opgaver nok derhjemme, bl.a. fordi hendes moder Albertine var fysisk svagelig og ikke til megen hjælp ude. Margrethe lever med i familiens gøren og laden. Hun deltager i det kirkelige liv i sognet sammen med ligesindede unge og knytter sig ellers meget til sine søstre og til familien
Margrethes liv og tilværelse ændres for alvor da først faderen og siden moderen er døde. Barndomshjemmet er ikke mere det samme, selv om det var et lyspunkt at broderen Niels var kommet hjem og havde taget over med driften af ejendommen. Bodelingen, hvor Niels overtager ejendommen, bevirker at der ikke er rimelig økonomisk mulighed for at skaffe indtægter til at Niels kan give Margrethe løn som husbestyrerinde. Margrethe bliver hjemme vinteren over og tager på et højskoleophold i Børkop d. 4. Maj 1936.
Dette ophold var udviklende for Margrethe der ikke havde anden ballast end almindelig skolegang. Hun havde nemt ved at tilegne sig ny viden. Dertil havde

hun også gavn af en veludviklet hukommelse. En evne der fulgte hende hele livet igennem.
Margrethe forstod af brevveksling med Niels at han savnede hjælp og selskab. Og Margrethe led meget af hjemve har hun fortalt.
Margrethe kommer hjem igen og påtager sig en del arbejde rundt på egnens gårde med forskellige opgaver lige fra at passe børn, hjælpe til i høsten, ordne en storvask samt servere og vaske op når der blev afholdt gilder på gårdene.
Nielses helbred er ikke så godt mere og i efteråret 1939 bliver han undertiden forvirret eller forkert, som man sagde.
Den 10 jan. 1940 faldt Niels ned i loen oppe fra høloftet over stalden. Hvilke knubs han pådrog sig er ikke kendt. Men Niels kom ikke til kræfter mere.

Niels afgår ved døden d. 5. januar 1941.

Fortsættes næste nummer.

Margrethe Clement 1925

Middelgrundvej 3 - 1949.

Røjle, minder og virke.

Af Johanne Beck.

Røjle Mejeri - 25 års jubilæum.

I skolen hørte Agnes, at de små talte om, at far og mor skulle have et fint guldur til jubilæet. Hun var klog nok til at betro sig til mig i stedet for til mor, og vi blev enige om, at den nyhed ville vi beholde for os selv.

Børnene i skolen har ikke haft det som den lille fyr, der sad på gulvet og var meget optaget af sit legetøj, mens de voksne drøftede deres egne problemer. Pludselig lagde èn fingeren for munden og sagde "Hyss, små potter har også ører", hvortil drengen meget fornuftigt bemærkede: "Ja, men små potter siger det ikke til nogen".

Jubilæumsdagen, den 26. maj 1910, oprandt med strålende vejr fra morgenstunden. Andelshaverne var blevet bedt om at levere mælken en time tidligere end ellers, så alt arbejde i mejeriet kunne være afsluttet ved middagstid.

Sofie og jeg skulle i skole, og vi havde fået lov til at spørge fri fra klokken 11. Læreren sagde straks ja og føjede til, at han troede slet ikke, vi var kommet.

Da vi kom hjem, var der en del fremmede herrer, som skulle spise frokost.

Det gjorde ikke så stort et indtryk på mig; derimod var det spændende, da andelshaverne ved 1330 tiden mødte op; og det lange, lange vogntog kørte ud ad Røjlevej til Middelfart.

Det var først bestemt, at festen skulle holdes på Strib hotel; men tilslutningen var så overvældende, at det blev nødvendigt at finde større lokaler, og disse fandtes på Snoghøj badehotel, hvor der foruden en stor spisesal var en tilstødende, overdækket veranda.

Børnene på Røjle mejeri var også inviteret; men far havde straks sagt nej tak til indbydelsen, da der ikke skulle andre børn med. Mor tænkte imidlertid at far kom på andre - og bedre - tanker, når dagen nærmede sig, så vi havde fået nye støvler. Men nej! Også her måtte vi sande, at "et ord er et ord, og en mand er en mand". Det blev ikke denne gang, de nye støvler kom i brug.

Alfred var lige fyldt 15 år; han opholdt sig på den tid i Odense, men burde faktisk have haft lov til at komme hjem og være med.

Vi tre piger måtte være ovre hos Søren Petersens, hvor vi om eftermiddagen skulle ned i skoven at drikke kaffe. Skoven lå lige syd for gården; den var kun lille, men smuk var den med det lille vandløb og med de store, gule kodriver på de lave skrænter.

På vejen til Middelfart sluttede andre kørende sig til vogntoget; folk kom fra Christiansdal, Guldbjerggård, Staurby og Bendixminde og endnu flere steder, så da det nåede Middelfart havn, var der en forsamling på omkring 300 mennesker. En lille damper og en motorbåd lå rede til at føre selskabet over til Snoghøj, hvor folk i det fine vejr kunne lejre sig i badehotellets smukke have.

Her begyndte de med at synge "Langt højere bjerge så vide på jord", hvorefter landbrugslærer Hans Appel, Dalum, talte om andelsmejeriernes betydning for det danske landbrug. Han påviste ved enkelte tal, at Røjle andelsmejeri stod godt i sammenligning med andre mejerier. Han nævnte også, at der var egne i vort land, hvor køerne gav mere mælk og havde et større fedtindhold, så festligheden skulle ikke blot være en tak for de 25 år, der var gået, men også en opmuntring til at bringe udviklingen endnu videre frem.

Derefter sang forsamlingen "I Danmark er jeg født, der har jeg hjemme".

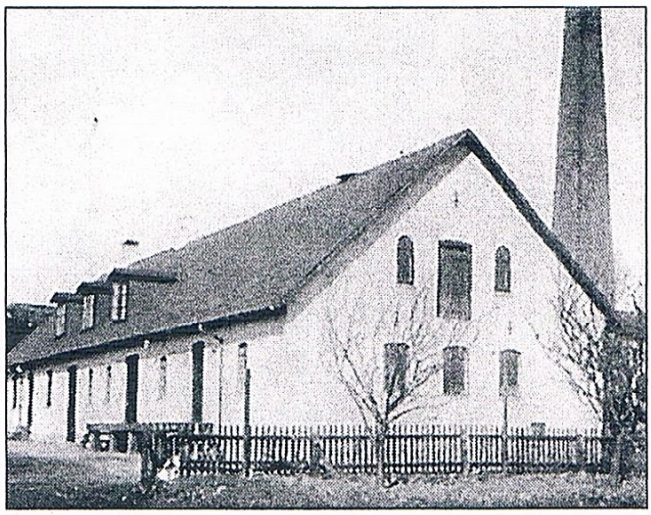

Røjle Andelsmejeri 1885-26.Maj -1910

Fra Snoghøj park, hr. og fru Müller ses

øjre nederst. (Foto M. Holdt, Middelfart)

En fotograf mødte op og kunne i det klare vejr få et godt og tydeligt billede af hele den store menneskemængde.
Efter en lille spadseretur i haven samledes selskabet omkring bordene. Maden var god, og værten måtte sande, at søen tærer. Det kneb for de første talere at få ørenlyd.
Mejeriets formand åbnede talernes række med en tak til far og mor for den dygtighed og påpasselighed, hvormed de havde varetaget deres arbejde. Han overrakte dem hver et smukt dobbeltkapslet guldur og bad dem modtage disse som et synligt bevis på andelshavernes tilfredshed og påskønnelse.
Efter at far havde takket hjerteligt for de store gaver og den store opmærksomhed, gav han i korte træk en oversigt over mejeriets første tid og nævnte bl. a., at der den første dag blev indvejet 2433 kg. sødmælk fra 59 leverandører med ialt 465 køer. I året 1909 - 10 havde mejeriet modtaget 3.261.305 kg. mælk fra 242 leverandører med 1195 køer.
Hans Appel, der også var redaktør af "Mælkeritidende", refererer videre, at mejeribestyrer Ottzen, Veflinge, bragte far en tak fra medlemmerne i "Dansk mejeristforening i Odense amt" for hans store og uegennyttige arbejde som formand i foreningen. Han overrakte mor en flot sølvfrugtskål, som også kunne anvendes til blomster, og far fik et skrivetøj af tin og en blæksuger.
Fra firmaet E. F. Esmann overrakte smørgrosserer Jørgensen en gave bestående af kaffekande, flødekande og sukkerskål på en sølvbakke med inskription.
Mejeribestyrer Torben Jensen, Gislev, omtalte far som den gode værkfælle gennem mange år. Redaktør Ejlersgård, "Middelfart Avis" nævnte andelsbevægelsen som den gode, samlende kraft, der kunne bøde på de sår, som partiernes kampe slår.
Mange flere havde ordet, og der blev også talt for børnene på Røjle mejeri.
Efter middagen spredtes selskabet i de smukke omgivelser for senere at samles omkring kaffebordene, hvor redaktør Trap, "Middelfart Venstreblad", indhentede det forsømte ved at udbringe et leve for mejeriets bestyrelse. Bedre sent end aldrig!.

Endnu en stund var de mange mennesker samlet i den lune majaften, og man skiltes med følelsen af at have tilbragt en fornøjelig og såre hyggelig dag sammen.
Da far og mor ved midnatstid kom hjem, fik vi lov til at komme ned - i vore natkjoler - og se de mange smukke gaver. Vi forstod, de havde haft en dejlig dag, og den skulle vi få at høre om senere. Nu var det sengetid!.
Men i de følgende dage fortalte mor os om festen, og da "Mælkeritidende" kom, kunne jeg få yderligere oplysning om, hvad der var blevet sagt, og hvem der skulle leve o. s. v.
Jeg syntes næsten, jeg havde været med.

Læs også Jørgen Hansen / Christian Müller: "Røjle Andelsmejeri 1885 - 26. maj - 1910".

Mælkeritidende årg. 23,1910 - (63.71).

Kan lånes på Middelfart bibliotek og Strib/Røjleskov lokalhistoriske arkiv - på Strib bibliotek.

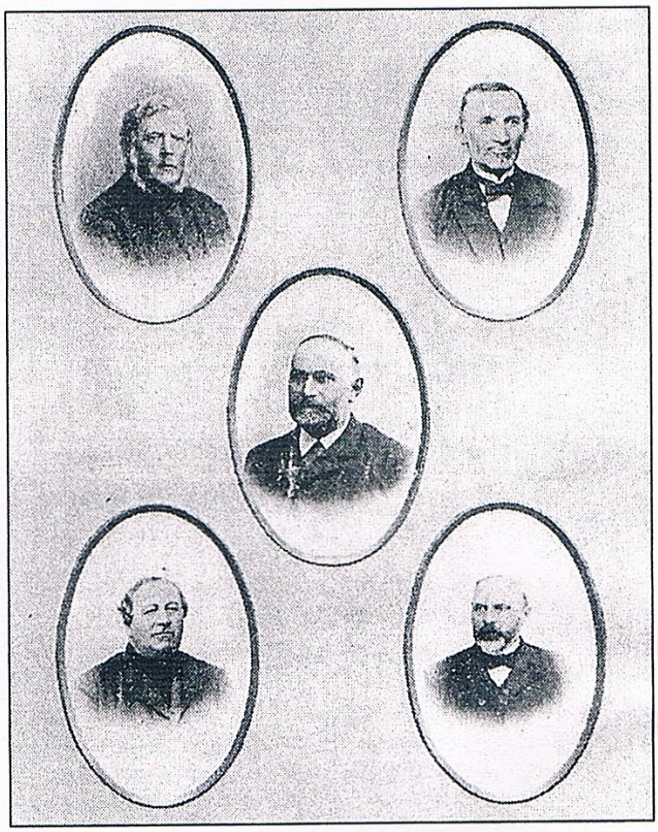

Mejeriets første bestyrelse. Øverst mod højre Niels Jørgensen, Munkgaard, Jørg. Hansen, Thomas Jensen, P. Rasmussen og Bertel Jørg. Christensen

Linddalslund

Af Knud Madsen

Nord for Staurby Skov mellem Middelfart og Strib ligger et lille landbrug ved navn Linddalslund. En del af den tilhørende jord ligger på et stærkt kuperet terræn, hvorpå findes et par udyrkede småarealer, som i mands minde har henligget med lyng, nåletræer og krat - velsagtens fordi de var for vanskelige at opdyrke pga. de stejle skråninger.

Gården og dens beboere

Linddalslund har fået sit navn efter området vest for gården, som i 1682 kaldtes Lind Hoffuedett og i 1789 Lindhoved. Det er naturligvis træet lind, som gemmer sig i navnets første led. Gården har i hvert fald eksisteret i mindst halvandet hundrede år, og i 1866 kaldtes den Lindendalslund. Den første ejer, som det er lykkedes at finde oplysninger om, er P. Jensen, der blev født på gården i 1851. Han blev siden hen ejer af ejendommen, som han passede samtidig med, at han var brovagt i Strib. Gårdens næste ejer var Jørgen Hansen, som vistnok overtog den i 1890'erne. Han var født 1871 i Ørritslev som søn af daglejer Jacob Hansen og hustru Maren Andersen. Jørgen Hansen blev i 1895 gift med Nelly Augusta Pedersen, født 1871 i Tjæreby i Sverige. Ud over at passe gårdens drift, havde Jørgen Hansen som ung også arbejde på fabrikken Hess i Middelfart og siden ved Jernbanen i Strib. I 1921 udvidede han ejendommen ved at købe 3 tønder land af Staurby Mose fra Rubæksmølle for 3.000 kr. I 1927 købte han en ejendom i Tangmosen i Strib, som han atter afhændede i 1941. Jørgen Hansen blev i 1922 medlem af menighedsrådet i Strib, og han havde en tid plads i sognerådet. Han døde i 1944 efter flere års sygdom

Linddalslund, 2002

og begravedes fra Strib kirke. På det tidspunkt var gården allerede overtaget i 1940 af barnebarnet Verner Hansen, født 1919. Han blev i 1942 gift med Lilly Rasmussen. Omkring 1990 udgjorde gårdens areal 10,8 ha., hvoraf de 3,1 var mose og eng. På samme tidspunkt oplyses, at stuehuset er opført i 1907, kostalden 1895 og ombygget 1925, svinestalden 1947, laden 1925 og maskinhuset 1972. Verner Hansen døde i december 1998, og ejendommen er siden overtaget af sønnen Jørgen Hansen, Middelfart.

Sommerfester

Ellen Nielsen, Strib, erindrer, at Linddalslund i en række år i 1950'erne - måske også før - lagde jord til Husmandsforeningens sommerfester med børnedyrskue, ringridning, øl- og skydetelte samt slik- og isboder. Børnene kom med deres hunde, katte, kaniner og somme tider en kalv, som så blev bedømt af folk fra Husmands-foreningen, og belønningen til de heldige børn var papskilte med 1., 2. og 3. præmier, som de i bedste olympiadestil fik hængt om halsen.

En sjælden plante fredes

I 1911 observeredes planten Anthéricus liliágo - ugrenet edderkoppeurt - af en botaniker på en bakke syd for Strib. Planten, som er af liljefamilien, har rodstok, klaser af hvide, stjerneformede blomster og linieformede blade. I juni 1925 foretog en flok botanikere en ekskursion til Middelfart og Strib, hvor de bl.a. besøgte to lyngklædte bakker, som lå direkte nord for Staurbyskov. På den ene af bakkerne fandt de smukt blomstrende ugrenet edderkoppeurt i rigelig mængde. Der kan ikke herske tvivl om, at ovennævnte fund blev gjort på Linddalslunds jord. I en rapport over botaniske lokaliteter på Fyn, udarbejdet 1979, nævnes den ugrenede edderkoppeurt atter. Bakken ved Linddalslund var nu af største interesse, idet den var plantens sidste levested på Fyn. Planten var truet på grund af plukning og opgravning, og fordi den tidligere lyngklædte bakke var ved at gro til med skovfyr og anden kraftig vegetation. Plantens levested kaldtes nu pludselig Rubæks Bakke - til forveksling med det tæt ved liggende boligkvarter Rubæks Banke, som også kaldes Rubæks Bakke. Danmarks Naturfredningsforening ønskede i 1980 edderkoppeurtens levested fredet; men dette afviste Fredningsnævnet i 1982 med den begrundelse, at bestanden var kunstigt etableret og derfor af mindre interesse. Planten skulle således være bragt til stedet fra Føns i 1907. Kendelsen blev anket, og Overfredningsnævnet bestemte i 1983, at sagen skulle genoptages. Endelig i 1988 blev lokaliteten fredet med en række krav til områdets fremtidige pleje, hvilket skete imod ejerens ønske. Redningsplanen lykkedes, for planten ses stadig blomstre hvert år. Ugrenet edderkoppeurt er ikke helt fremmed for egnen; således fandtes i 1912 en lille bestand ved Røjle Klint.

Ældrecenter

For nogle år siden blev det besluttet, at Vejlby Plejehjem skulle lukkes, og et ældrecenter opføres i Strib. Der opstod nu en debat om placeringen af dette. Et flertal af Stribs borgere fandt, at Linddalslunds jorder var de mest velegnede. Efterhånden faldt det ejeren Lilly Hansen for brystet, at hun udelukkende kunne læse om sagen i pressen, uden at nogen spurgte om hendes mening. Hun meddelte derfor i et brev Middelfarts borgmester, Steen Dahlstrøm, at Linddalslund slet ikke var til salg. Fra kommunens side blev det udtalt, at sagen var "kørt efter bogen", og at gården risike-

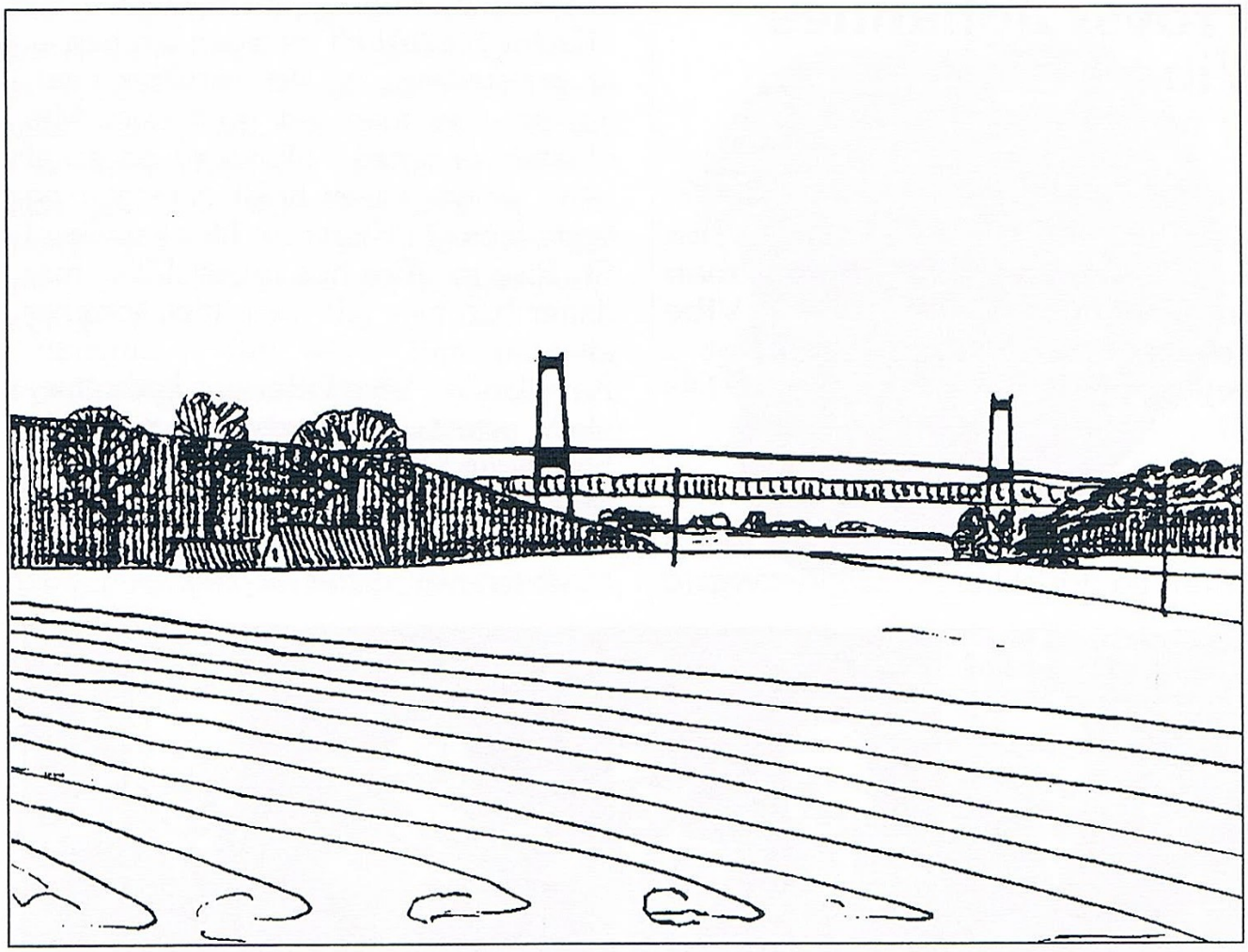

Sådan bliver udsigten fra Ældrecentret mod Lillebæltsbroen og Jylland i baggrunden.
Tegning af Knud Madsen

rede tvangsekspropriation. Siden indstillede Fyns Amt dog at sige nej til planerne om ældrecenter, bl.a. med den begrundelse, at området lå i et sårbart grundvandsområde, og at det var beskyttet i henhold til naturbeskyttelsesloven. Men i marts 2001 gav amtet alligevel sin tilladelse til, at en del af Linddalslunds jorder kunne udlægges til ældrecenter, hvorefter Middelfart byråd vedtog placeringen. Siden har man i den lokale presse kunnet følge udviklingen. I august 2001 fremgik det, at det nye ældrecenter skulle hedde Skovbrynet. Arkitekt Kaare Sølvsten, Seniorbyg I/S, var en af mændene bag projektet, som foreløbig skulle omfatte 40 boliger, siden muligvis dobbelt så mange. Middelfart kommunes tekniske udvalg dispenserede fra lokalplanen, således at der kunne laves vejføring i området, når byggeplanerne var vedtaget. I sommeren 2002 undersøgte arkæologer fra Odense Bys Museer Linddalslunds jorder, hvor man bl.a. fandt spor af en landsby fra tidlig bondestenalder. I juli 2002 blev det besluttet, at firmaet Hoffmann & Sønner A/S skulle opføre ældrecenteret, som er tegnet af Torkil Kristensens tegnestue i Odense. Den 2. 12. 2002 vedtog Middelfart byråd endeligt lokalplan og ekspropriation af området, og den 9. 12. 2002 tog borgmester Steen Dahlstrøm det første spadestik til byggeriet.

Provst Johannes Vibe Petersen

Af Kirsten Fauk.

I en gammel gulnet avis - DAGBLADET MODERSMAALET - fra d. 20. februar 1936 finder man en lang artikel om provst Vibe Petersen, der var sognepræst i Vejlby og Strib kirker fra 1914-21.

Familien.

Johannes Vibe Petersen blev født i 1866 på forældrenes proprietærgård Louiselund i Herslev. Intervieweren fra MODERSMAALET spørger, om han er af præsteslægt, og det besvares med: Ja, det kan man vist godt sige. Min oldefar var smed i Hundslev og en af hans sønner ì blev holdt til bogen og læste teologi i Kiel. Han blev kapellan i St. Rise på Ærø hos provst Vibe, hvis datter han blev gift med. Her kommer altså navnet Vibe ind i familien. Kapellanen - Vibe Petersens bedstefar - blev præst i Skrydstrup og Sdr. Stenderup. Dennes søn - Vibe Petersens far - blev landmand i Sdr. Bjert, hvor sønnen tilbragte sine drengeår. Moderen var datter af degnen i Sdr.

Indre Missions udvalg for børnegudstjenester i Danmark 1922. Øverst fra venstre: Dam, Julin, Bundgaard, Hundevad, Kr. Jensen. Nederst: Provst Rendtorff, fru Fibiger Jørgensen, Christian Bartholdy og provst Vibe Petersen

Stenderup. Vibe Petersen blev student fra Kolding Latin og Realskole og kom til København uden at vide, hvad han ville med sit liv, men ved en underlig Gudsførelse (ved min bedstefars forbøn) kom jeg til at studere teologi og blev færdig i 1891. I 1894 gifter han sig med Emma Petersen fra København, der dør i 1924.

Forskellige ansættelser.

Efter sin teologiske eksamen blev Vibe Petersen kapellan i Hjarup, et år senere sognepræst i Grindsted-Grene, dernæst sognepræst i Hygum-Have og fra 1906-13 provst for Skodborg-Vandfuld herreds provsti.

Derefter kom et år som redaktør af Kristelig Dagblad ì. Dette år betegner Vibe Petersen som en tom tid, og jeg søgte hurtigst muligt tilbage til præstegerningen, d.v.s. til Vejlby sogn i 1914-21. Derfra gik turen til Rødding sogn 1921-36. Interviewet i MODERSMAALET er netop foranlediget af hans pensionering fra Rødding sogn som 70-årig.

Anden virksomhed.

Provst Vibe Petersen var Indre Missions mand og helt fra 1890'erne var han involveret i børnegudstjeneste-arbejdet, sad i mange bestyrelser for Indre Mission, foruden at være en meget flittig bogudgiver og redaktør, bl. a. af Hjemmenes Julebog.

Kunsten.

Vibe Petersen ønskede som dreng at blive kunstmaler, og lysten dertil varede hele livet, men resultaterne forblev mest inden for familiekredsen. Folkene fra MODERSMAALET, der får lov til at se tegninger i hjemmet, bedyrer, at tegningerne er ægte og levende i deres udtryk, der røber det medfødte talent. Emnerne er som regel naturen og bygningsværker.

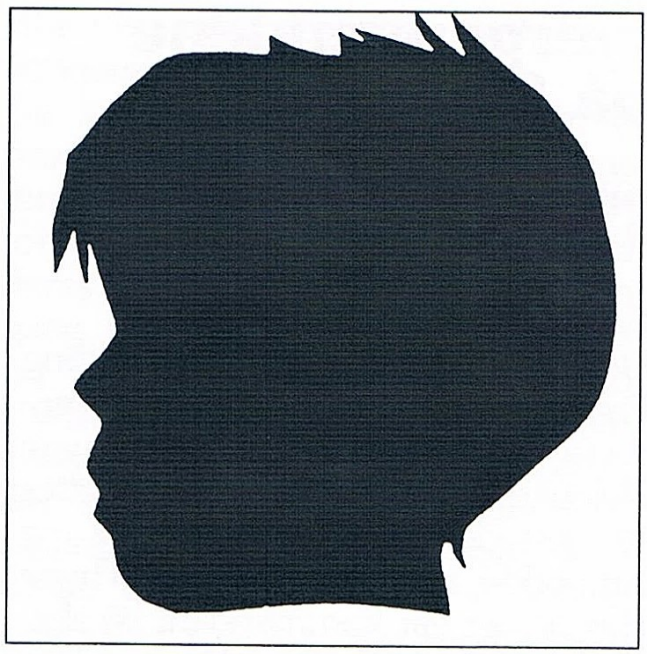

Silhuetklip af sønnen Aage Johannes1907
Fra Jørgen Duus, Silhuetter-Skygger på Væggen, 1998.

Vibe Petersen dyrkede også silhuetklipperi; her vises klip af sønnen Aage Johannes, 1907. Derefter blev han klippet hvert år, indtil han blev voksen.

Otium i Strib.

Da Vibe Petersen gik på pension i 1936 var det for at vende tilbage til Strib, som han selv sagde: Ja, jeg flytter til Strib og glæder mig til at komme til at bo i de smukke omgivelser dér i mit gamle sogn, fra hvilket Strib nu er udskilt som et selvstændigt sognî. (1918, red.)

Vibe Petersen købte Helvards hus på Øster Alle 7, men flyttede senere til Vestergade 9. Det blev til godt 20 år i Strib, inden han døde midt i 1950erne. De sidste år var svære. Vibe Petersen blev begravet i familiegravstedet i Rødding.

Hvor man end læser om provst Johs. Vibe Petersen, får han et flot skudsmål, såsom en stor personlighed, et fint menneske, dygtig prædikant, særpræget, flittig og engageret i sine mange tillidsposter.

Færgemændene på Stribodde.

Kildeforskning: Evald Andersen.
Redigering: Finn L. Fauk.

Forhistorien.
Den 14. december 1651 gav kong Frederik d. 3. i et brev til lensmændene Jørgen Seefeld og Thyge Below ordre til, at der skulle oprettes færgesteder på Frederiksodde og Stribodde, som lå i deres len. Thyge Below, der var kommandant på slottet Hindsgavl, skulle udføre ordren på Fynssiden.
Grunden til, at færgeriet Frederiksodde-Stribodde skulle oprettes, var som bekendt, at Frederik d. 3. havde besluttet, at der skulle anlægges en ny fæstningsby på Frederiksodde. Kongen havde store planer med den nye by. Han ville selv have et slot i byen, der skulle bygges en børs, og på sigt kunne den blive residensby. For at gavne byen ville han omlægge færgedriften mellem Fyn og Jylland fra den gamle overfart Middelfart-Snoghøj til Stribodde-Frederiksodde. Derved ville den største del af færdselen til og fra Jylland blive ledet gennem Frederiksodde, som ville høste stor fordel deraf. De omliggende købstæder, Kolding og Vejle, var ikke begejstrede over den nye by og frygtede, at den ville tage en del af deres handel fra dem. I Middelfart var befolkningen vrede over kongens planer, da de ville gå ud over byens indtægter, og den blev ikke mindre, da han i 1655 også fratog byen opgaven med at opkræve strømtold af de skibe, der ønskede at sejle gennem bæltet og henlagde den til Frederiksodde.
På Stribodde, som lå lige overfor, skulle der også bygges et fæstningsanlæg, så de to anlæg tilsammen kunne beherske indsejlingen til Lillebælt. På odden skulle der oprettes et færgeri, som kunne transportere folk og gods fra Fyn til Jylland via Frederiksodde.

Fra landsbyen Staurby, som ligger ved Bogensevejen og tæt på trafikken på den gamle kongevej fra Odense, skulle der laves en vej til færgeriet (Strib Landevej). Når den nye færgefart var klar, skulle færgeriet Middelfart-Snoghøj nedlægges. Derved ville al trafik blive ledet uden om Middelfart, og byen kunne forvente økonomisk tilbagegang og nedlæggelse af arbejdspladser samtidig med, at dens borgere måtte til Stribodde for at komme til Jylland.

Arbejdet går langsomt i gang.
I 1600-tallet gik tingene langsomt. Kommunikationen var besværlig, og man skulle først finde ud af, hvem der skulle udføre arbejdet, og hvem der skulle betale udgifterne. De første år efter beslutningen om at bygge fæstning og anlægge færgefart på Stribodde skete der ikke noget, og da Svenskekrigen kom i 1657, var fæstningsanlægget langt fra færdigt, og vi ved ikke, om et organiseret færgeri på det tidspunkt var ved at komme i gang, men der har sikkert været livlig sejlads til og fra arbejdspladsen på Stribodde.

På den den sydlige side af odden var der i 1655 blevet anlagt en skibsbro

i forbindelse med at opkrævningen af Strømtolden var flyttet til Frederiksodde, men det er usikkert, om færgebroerne var færdige.

Teori.

Vi ved som sagt ikke præcis, hvad der skete, men når man sammenholder de historiske oplysninger, kan man danne sig denne teori:

Færgemændene i Middelfart Bernt von Oesede og Peder Christensen var rasende over, at kongens planer, der enten ville tvinge deres færgeri til Strib eller helt tage deres levebrød fra dem. Middelfarts borgere med bystyret i spidsen har også været stærkt utilfredse med kongens beslutning, da den ville være til stor gavn for Frederiksodde og til stor skade for Middelfart. De har derfor klaget over beslutningen, men kongen har fastholdt sin beslutning og henvist til, at de to færgemænd kunne søge bevillingen til at drive det nye færgeri, så ville de få den. Færgemændene har næppe været tilfredse med svaret, for de har ikke ønsket at opgive bylivet i Middelfart, hvor de havde deres hjem og venner for at flytte med hele familien til den øde Stribodde og starte forfra med et færgeri. Det ser imidlertid ud til, at de har indstillet sig på, at det ikke kunne være anderledes.

Thyge Below har derefter beordret færgemændene til at sende et par af deres færgekarle til Stribodde for at bygge færgebroer.

Men færgemændene og bystyret har sammen med adelen og borgmestre i Slesvig og Holsten forsøgt at skabe pression for at få beslutningen omgjort. Omlæggelsen af færgeruten ville give alle, der skulle sydpå en længere rejsetid.

De første færgemænd på Strib, vi møder i Vejlby kirkebog, er Jens fergeMand og Jep Fænøe. Man kan forestille sig, at de sammen med deres familier sejlede til Stribodde en gang i sidste halvdel af 1650'erne og bosatte sig i den bygning ved spidsen af odden, som kongen havde ladet opføre til de officerer, der skulle forberede opførelsen af fæstningsanlægget, og som han havde givet tilladelse til, at færgemændene måtte bruge for en mindre årlig afgift.

Færgebroerne.

Når man tænker på. hvorledes datidens redskaber var, forstår man godt, at det har taget lang tid at etablere et færgeri. Først skulle der bygges broer til færgerne - dem blev Middelfarts færgemænd som nævnt beordret til at lave, og dernæst skulle skibsbyggere bygge både og en færgesmakke (hvis kongen ikke kunne få Middelfarts færgemænd til at flytte alle deres færger til Stribodde).

Det har været et stort arbejde at bygge broerne. Først skulle der fremskaffes tømmer. Måske har man kunnet bruge nogle af de mange træer, der blev ryddet på Stribodde for at give plads til voldanlægget.Det er også muligt, at tømmeret kom fra Kongeskoven,som lå nordøst for hovedgården Billeshave. Det var almindeligt, at kongen til sådanne opgaver gav tilladelse til at fælde et antal træer i den nærmeste skov, der tilhørte kronen. Det kan også tænkes, at de fik det fra Kirkeskoven,

som lå nærmere Strib, for det ser ud til, at denne skov, som tilhørte Dalum kloster, på et tidspunkt blev overdraget til færgeriet.

Krig, plyndring og pest.

De to Svenskekrige 1657-58 og 1658-60 har forsinket anlægget af det nye færgeri, for de skabte stor uro i landet. Frederiksodde blev indtaget af svenskerne og totalt ødelagt. Fjenden gik i land på Fyn og røvede alt af værdi fra befolkningen, voldtog kvinderne og nedbrændte huse og gårde. Den nyopførte hovedgård Billeshave blev næsten ødelagt

På Stribhalvøen var der lejre med svenske soldater og senere med "moskovitter", som man kaldte de polske soldater. De skulle bruge masser af træ til deres hytter og bål, så skovene blev forhuggede og alt, hvad der kunne brænde blev stjålet fra landsbyerne.

Vinteren 1657-58 blev den koldeste i mands minde, og da polakkerne tilmed medbragte sygdommen plettyfus, medførte denne pest sammen med sult og kulde, at næsten halvdelen af halvøens beboere døde. Også på Strib var der dødsfald.

Det har været umuligt at oprette et færgeri under disse omstændigheder.

Var der færgeoverfart inden krigene?

Der har nok været nogen sejlads til og fra Stribodde før krigen, for fynboerne skulle bringe øl og mad til fæstningsarbejderne på Frederiksodde, og anlægget af voldanlægget på Stribodde har også skabt trafik.

De færgemænd, der skulle bygge broerne på Stribodde, har selv haft både. Derfor har de været i stand til at færge folk til Jylland, hvis der var behov for det.

Der kom først rigtig gang i arbejdet med oprettelse af færgeriet efter krigen.

Frederiksodde blev langsomt genopbygget, mens fæstningsanlægget på Stribodde blev opgivet.

Derimod opgav man ikke tanken om at omlægge færgefarten til Stribodde-Frederiksodde, og i 1661 kom så kongens ordre om, at færgeoverfarten Middelfart-Snoghøj skulle henlægmændene i Middelfart, Bernt von Oesede og Peder Christensen, søgte nu kongen om at få bevilling på den nye færgeoverfart, og Frederik d. 3. imødekom deres ansøgning, men pålagde dem at dele tjenesten med de færgemænd, som hidtil havde været der. De fik dermed en dobbeltbevilling.

Da kongen i 1666 efter pres opgav at nedlægge overfarten Middelfart-Snoghøj, og gav kongelig bevilling til en ny færgemand i Snoghøj, kunne færgemændene i Middelfart regne med, at deres gamle færgeri kunne fortsætte, men de måtte indstille sig på, at der kom et konkurrerende færgeri på Stribodde.

Striboddes første borgere.

Fra Vejlby kirkebog kan vi se, at omkring 1660 har flere mennesker slået sig ned på Stribodde. Navne som Mogens Constabel, Jens Soldater, Jens fergeMand og Jep Fænøe fortæller, at man har opretholdt nogle skanser og bavne på Stribodde, selv om fæstningsan-

lægget var opgivet, og at Jens Færgemand og Jep Fænøe må være tilflyttet for at oprette færgeriet. (Jens Færgemand nævnes kun i 660 og 61. Fra 1663 omtales Jens Skibsbygger. Jens Færgemand må være flyttet eller død omkring 1662. Der er også den mulighed, at Jens Færgemand og Jens Skibsbygger er samme person.)

Færgestedet færdiggjort.
Den 25. april 1667 blev Strib Færgested overdraget til den nyudnævnte borgmester i Middelfart, Johan Roelandsen, mod at han betalte kongen 50 sletdaler årligt. Overdragelsen blev givet under forudsætning af, at han "ej udstøder de nuværende færgemænd fra stedet". På dette tidspunkt ved borgmesteren, at hans by vil bevare færgeoverfarten Middelfart-Snoghøj og at hans by derfor ikke bliver isoleret

.

De to færgemænd fra Middelfart, Bernt von Oesede og Peder Christensen, fik bekræftelse på den dobbelte stilling, "så længe Vi til Sinds er Overfart der samme Sted at tilstede".
Den 26 juni 1670 besvarede Chr. 5. et brev fra lensmand Thyge Below, hvori han gav tilladelse til, at der blev indgået en aftale med borgmester Johan Roelandsen om, at han til gengæld for et afslag på de 50 sletdaler årligt, som han ellers skulle betale til kongen, forfærdigede og vedligeholdt Strib færgebro og færger og sørgede for, at der ved odden var mulighed for overnatning for de rejsende. Han fik altså pålagt at drive gæstgiveri ved færgestedet.

Kongelige bevilling til Strib færgeri.
Da det nu var fastslået, at færgeoverfarten Middelfart-Snoghøj skulle fortsætte, var Bernt von Oesede og Peder Christensen ude af billedet til Strib færgeri, og den 29. juni 1670 fik borgmester Johan Roelandsen sammen med Jens Hansen (Skibsbygger) og Jeppe Nielsen Fænøe bevilling på livstid til Strib Færgeri.

Færgemændene.

Bernt von Oesede.
Færgemand fra 1661 til 1670.
Peder Christensen.
Færgemand fra 1661 til 1670.

Bernt von Oesede og Peder Christensen var færgemænd i Mid-delfart og havde bevilling til Middelfart-Snoghøj færgeri
Fra 1661 til 1670 havde de en **dobbeltbevilling,** så de foruden Middelfart-Snoghøj færgeri også havde kongelig bevilling til Strib færgeri.

Jep Fænøe. (Jeppe Nielsen.)
Færgemand fra 1670 til 1676.

Jens Skibsbygger (Jens Hansen)
Færgemand fra 1670 til 1683.
Jep Fænøe er født i 1616. Navnet tyder på, at han stammer fra Fænø.
Jens Skibsbygger er født i 1612.

Man ved ikke meget om dem, men formodentlig var de færgekarle i

Middelfart og blev beordret til at opbygge Strib færgested af lensmanden på Hindsgavl slot, Thyge Below. De er nævnt i Vejlby kirkebog er i forbindelse med en række barnedåb.
15. Juli 1660. Jens fergeMands Barn paa Striib. Nomen Michel. Fadder: Jep Fænøes Hustru paa Striib.
11. Augusti 1661. Jep Fænøes Barn paa Striib: Maren. Gudmoder: Jens fergeMands Hustru paa Striib.
I 1663 er Jens Skibsbygger nævnt første gang i Vejlby kirkebog, som fadder.
5 søndag efter Trinitatis 1668. Jep Fænøes Barn paa Striib: Niels. Faddere bl.a. Jens Skibsbyggers Hustru paa Striib.
2. søndag i Advent. 1670 Jep Fænøes Barn paa Striib: Madz. Gudmoder: Borgmester Johan Rolands Hustru i Middelfart.

De to færgemænd har stået for bygningen af såvel færgebroerne som smakkefærge og både.Mens de arbejdede på at opbygge færgeriet, har de muligvis sejlet med passagerer og gods, enten med egne både eller både, der var lånt fra Middelfart-Snoghøj færgeri,
De har sandsynligvis først boet i den kongelige bygning på Stribodde, men begyndte hurtigt at bygge på en færgegård med stalde, lader m.m.
I 1664 blev de pålignet en afgift på 2. td. havre for besiddelse af en skov, kaldet Kirkeskoven, der som omtalt lå øst for Strib og som tidligere var ejet af Dalum kloster. Det fortæller, at på dette tidspunkt er opdyrkningen af færgegårdens jord i fuld gang.

Den 29. juni 1670 fik de to færgemænd kongelig bevilling til Strib færgeri i deres såvel som deres hustruers og børns livstid.
Jep Fænøe døde i 1676, 60 år gammel, og blev begravet på Vejlby kirkegård d. 7. juni s.å. Hans søn Niels var kun 8 år gammel, så han kunne ikke overtage færgeriet. Da hans hustru havde arveret til den kongelige bevilling, var hun en eftertragtet enke, og allerede året efter, d. 29. juli 1677, blev hun viet til ladefogeden på Hindsgavl, Niels Andersen, som altså giftede sig til halvparten i Strib Færgeri.
Jens Skibsbygger fortsatte som færgemand til sin død i 1683, og han blev begravet d. 4. april, 71 år gammel.

Niels Andersen.
Færgemand fra 1677 til 1695.
Niels Andersen var ladefoged på Hindsgavl slot.
Den 29. juli 1677 blev han i Vejlby kirke viet til Jep Fænøes enke, Kirsten Madsdatter.
Derved blev han færgemand, da Jep Fænøes søn, Niels, kun var 8 år ved faderens død.

Færgegårdens hartkorn.
Ved landmålingsforretningen i 1682 og 1688 blev færgegårdens hartkorn - gårdens ydeevne til at betale skat - vurderet til 2 tønder, 7 skæpper, 3 fjerdingkar og 2 album.
Det angives, at de to færgemænd samt en husmand i fællesskab driver jorden, og at de har 20 køer på græs

på et areal, der vurderes til hartkorn: 1-2-3-1. Desuden har de "nødtørftig kåljord sønden for huset."
"Kircke-Skous Wangs mark, som ligger østen fra Striib" hørte også til færgegården.
Der er altså tale om markerne ved Kirkeskoven.

Retssag om afgift til Fredericia.
Den 15. april 1684 frikendtes færgemændene på Strib i en sag, Fredericia by havde anlagt ved Vends herredsting. Fredericias borgmester ønskede dom over færgemændene for at nægte at betale en resterende afgift til byen, som Fredericia mente at have krav på. Prokurator Jachob Hansen fremlagde på borgmesters vegne "Fredericia Stads Naadigste Gifuene Priuilegier, Schref-fuen paa PergaMent, Wnder Kongl. M. Hand og Wnderhengende indZegel, som i dend 13 Puncht Lyder Ord fra Ord "
Retten fandt, at det ikke kunne bevises, at der forelå nogen forpligtelse for Stribs færgemænd til at betale "Noeget Vist af Fergeriet" og derfor kunne den ikke dømme dem til at betale "saadan en Anseelig Summa, men Frj at Verre."

Kopskat og kvægskat.
I 1687 blev Niels Andersen registreret til at betale kopskat (tysk: Kopf= hoved; altså skat pr. hoved) af følgende 7 personer: Niels Andersen og hustru - 6 mark, og 5 tjenestefolk - 7 mark og 8 skilling. Der er ingen fælles børn, men Kirsten Madsdatter var også 58 år, da hun blev gift anden gang.
Endvidere for kvægskat: 4 heste og hopper - 4 mark, 4 køer - 4 mark, 2 Ung-nød (kalve) - 12 skilling, og 19 får og svin - 2 mark og 6 skilling.
Færgeriet havde ialt 8 heste og hopper, da den anden færgemand også havde 4 heste. Færgemændene havde pligt til at holde hest og vogn, så rejsende, der ønskede det, hurtigt kunne komme videre.
I 1688 fastsættes Niels Andersens hartkorn til 2 td.-t sk.- 3 fk.- 2 a.

Bygningerne i den ene færgegård.
I 1692 opmåles færgegårdens bygninger til:
Sønder længe 12 fag. Vester længe 0 fag. Nordre længe 13 fag og Øster længe 12 fag.
(Bygningerne i den anden færgegård - se under Hans Jensen.)

Niels Andersen døde d. 26. september 1695, hvorefter hans stedsøn, Niels, der var for ung til at overtage færgeriet efter faderen (Jep Fænøes) død, blev den nye færgemand.
Kirsten Madsdatter døde i 1705, 76 år gammel.

Hans Jensen.
Færgemand fra 1683 til 1698.
Hans Jensen var søn af Jens Hansen Skibsbygger. Han blev født før 1658, hvor Vejlby kirkebog begynder.
Efter faderens død i 1683 overtog han halvparten i færgeriet.

D. 13. oktober 1686 blev han viet til Anne Jacobsdatter, der var i tjeneste på Billeshave.

Kopskat, kvægskat og skat til rytterhold.

I 1687 registreres Hans Jensen til at betale kopskat af: Hans Jensen og hustru - 6 mark,
og 4 tjenestefolk - 6 mark. Han har på det tidspunkt ingen levende børn.
Endvidere for kvægskat af 4 heste og hopper - 4 mark, 4 køer - 4 mark, 2 ungnød - 12 skilling, 13 får og svin - 1 mark og 10 skilling.

I 1688 blev Hans Jensens hartkorn fastsat til 0 td. 3 sk. o fk. 1 a. Det var betydeligt mindre end den anden færgemand, Niels Andersen. Hartkornet fastsattes efter jordens bonitet, så Hans Jensen må have ejet de uopdyrkede områder af færgegårdens jorder, og har måske brugt flere kræfter på fiskeri end på landbrug.
1692. Uddrag af Ryttergodsets inkvisitionsprotokol:
Hans Jensen skylder efter krigsjordebogen til rytterhold af hartkorn 2 td. 3 skæpper.
Han må have opdyrket meget jord siden han overtog færgegården. (I 1670 blev der oprettet 5 rytterregimenter, som i nogen grad skulle erstatte den lejede hær. Fæsterne betalte til regimenternes underhold efter størrelsen af deres hartkorn.)

Bygningerne i den anden færgegård.

Fra Ryttergodsete Inkvisitionsprotokol 1692:
Sønder længe 13 fag. Vester længe 10 fag, vester side 10 fag tag, i gården 8 fag tag. (Den er altså rundbygget.) Nordre længe 8 fag, Øster længe 0 fag.
Desuden: Rytterhuset.
Gårdens årlige kornsæd: Rug, byg, blandkorn, havre, ærter, vikker, boghvede, hø.
Gårdens besætning i 1697: 4 heste, 3 køer, 1 kvie, 8 får, 1 svin, 2 gæs.

Kongelig bevilling.

I følge "Kronens Skøder" 23. februar 1697.
"Vi Chr. 5 gør alle vitterligt: Efter Resolution om vores Færgegårde af 24. Dec. 1695 har Vi bevilget og tilladt de to Færgemænd paa Striib Niels Andersen og Hans Jensen efter den dem allernaadigste meddelte Bevillingsbrev af dato 29. Juni 1670 at betjene Striboddes Færge i deres eget, deres Hustruer og Børns Livstid paa de Vilkaar, at Færgemændene på egen Bekostning - som det hidtil er sket - selv skal holde Broerne paa den fynske Side vedlige og desuden betale den aarlige Afgift til Fredericias Magistrat efter de Privilegier, som er byen forundt - dog ikke mere end 75 Sletdaler aarligt.
Hans Jensen døde i 1698 og samme år blev hans enke viet til Poul Nielsen, som derved blev færgemand. Sønnen Jacob på 10 år var for ung til at overtage færgeriet.

Niels Ibsen.
Færgemand 1695 til1729.
Niels Ibsen var født i 1668 som søn af Jep Fænøe. (Jeps søn = Ibsen.) Ved faderens død var han kun 8 år og kunne derfor ikke overtage halvparten i færgeriet. Hans stedfader, Niels Andersen, som giftede sig med enken Kirsten Madsdatter, blev færgemand efter Jep Fænøe. Da stedfaderen døde d. 26. september 1695, overtog Niels Ibsen færgeriet.
Han blev viet i Vejlby kirke d. 12. juni 1695, 3 måneder før faderens død. Bruden var Maren Hansdatter. Han var på dette tidspunkt klar over, at faderen var så syg, at han snart skulle overtage færgeriet og sørgede derfor for at få en hustru, som kunne hjælpe ham.

Uddrag af Ryttergodsets fæsteprotokol.
26. January 1696. Niels Ibsen.
Jeg Søren Seerup, Regimentskriver ved Oberst Frederich Gams Regiment til Hest udi Fyen har på min allernaadigste Arveherre og Konges Vegne stædet og fæstet Niels Ibsen, der hidtil har boet udi Fredericia til den Bolig, der er udlagt af Regimentet til Rytterhold paa Striib i Weilbye sogn, som han Stiffader Niels Andersen senest beboede og fradøde.
Til Rytterhold skal han svare af Hartkorn 2 tdr. 5 skp.
Niels Ibsen skal i sin Livstid nyde, bruge, bebo og beholde Alt hvad der vedrører Ejendommen, saafremt han i rette Tid betaler de Afgifter til Rytterhold og Ryttergodsets Udgifter og øvrige Kongelige allernaadigste Forordninger og holder Bygningerne i forsvarlig Stand og aller underdanigst retter sig efter Loven og de Kongelige Forordninger.

Syn på færgebroerne.
Den 14. februar 1696 var der syn på færgebroerne.
Uddrag af Baag-Vends Herreds tingbog.
Jens Drud af Syllested paa Kongl. Mayst. Regimentskriver Søfren Seerup Vegne havde inden Tinget sendt følgende Synsmænd, Rasmus Søfrensen i Torup, Anders Ibsen, Olluf Nielsen og Knud Michelsen af Røgle, Rasmus Hansen oc Hans Lauritzen af Aulbye, Lauritz Møller i Aulbye Mølle oc Christen tømmer-Mand i Weilbye til Striib hos Hans Kong. Mayst Rytterbønder (som ogsaa er Færgemænd) og fik af dem forevist som følger.

1. Striibs Færgebro, som er forfalden. Hvis Broen skal sættes i forsvarlig Stand med Tømmer, Pæle, Kammerbjælker og andre Brotræer samt Sten, Gruus og Faciner til opfyldning samt Haandverker og Arbejdsløn kan det efter vores Mening og gjorte Overslag ikke gøres for mindre end 300 Rigsdaler.

2. Hvad angaar Fartøjerne til Transporten og som Færgemændene selv har skaffet, kan Færgen ansættes til en Værdi af 53 Rd. 2 Mark. Den aarlige Vedligeholdelse samt Anskaffelse som Sejl, Tov og andet koster Færgemændene aarligt 20 Rd. 4 Mark.

3. Dernæst 4 Baade, den første af Værdi til 13 Rd. 2 Mark, den anden

10 Rd. 4 Mark, den tredie 9 Rd. 2 Mark, den fjerde 8 Rd. Samme fire Baades årlige Vedligeholdelse 10 Rd. 4 Mark.

Hver af Færgemændene holder til Transporten 3 dygtige Karle a aarlig 20 Rd. samt Kost, bliver for 6 Mænd 120 Rd. Til Fartøjerne lejer Færgemændene desuden af og til flere Folk, naar det er nødvendigt, særdeles naar Regimenterne transporteres, men det kan vi ikke beregne Værdien af.

Hos hver af Færgemændene er to Rejsekamre som de rejsende kan bo i, med forsvarlige Senge Bord og andet, ligesom der hos dem findes Stalde til 8 Par Heste til de rejsende.

4. Angående Kroholdet. Da er det i Sandhed vitterligt, at Færgemændene der, kun holder Kro, naar der kommer fremmede rejsende. De kan faa Øl for 1 Skilling eller 2, lige som de ønsker, af det de selv har brygget til eget Husbehov. Brændevinen køber de i Potte og Kandemaal af og til efterhaanden i Fredericia. Det kan derfor ikke anses for at være Krohold.

Færgegårdens beboere.
Fra Ryttergodsets protokol 1704-05 kan vi få indsigt i færgegårdens beboere:
Niels Ibsen, hans Kone, 2 Børn, 3 Karle Claus Mortensen, Jørgen Pedersen, Anders Jensen, 2 Piger, Anna Pedersdatter, Karen Pedersdatter. Til huuse en ældgammel og svag Moder, som opholder sig ved hans Bord.

I 1712 pålignes Niels Ibsen en ekstraskat: for sig og hustru 8 Rd. 2 karle 2 rd. 2 piger 2 Rd.
Den 12. oktober 1712 bliver Niels Ibsen stævnet for at have fjernet en åleruse. Se Bavnen 2002 nr. 2. side 22: Ålekrigen.
For at skaffe penge sælger kongen, Frederik d. 4. skødet på færgegårdene d. 16. juli 1718 til Frantz Joachim von Dewitz til Frederiks-gave i Sønderby sogn, Baag Herred.
Niels Ibsen blev begravet d. 4. januar 1729 i Vejlby. Hans søn Christopher Nielsen efterfulgte ham.

Poul Nielsen.
Færgemand fra 1698 til 1727.
Da den tidligere færgemand, Hans Jensen, døde i 1698, var hans ældste søn Jacob kun 10 år og kunne derfor ikke overtage færgeriet. Enken Anne Jacobsdatter giftede sig derfor kort efter dødsfaldet med Poul Nielsen.

Poul Nielsen blev født i 1675.
Vejlby kirkebog d. 18. okt. 1698:
Hafde Povel Nielsen og Anna Jacobsdatter paa Striib Bryllup hafde Kongens Brev uden Trolovelse Oplysning, at maatte sammenvies hiemme i deris Huus paa Striib.
Kopskat 1700: Poul Nielsen og hustru, 1 pige, 2 karle og 1 dreng.

Fortsættes næste nummer.

FORENINGENS ARRANGEMENTER 2003

Mandag d. 24. feb.:	**STENALDERBØNDERNE PÅ LINDDALSLUND**
Aulby skole kl. 19.30	Fortidens Stribboere har haft gode livsvilkår. I hvert fald dem, der i bondestenalderen boede på det nuværende Linddalslunds jorder. Museumsinspektør Karsten Kjer Michaelsen, som ledede udgravningerne, kommer og fortæller det sidste nye om de første beboere i Strib. Karsten Kjer fortæller, at de boede "lige midt i spisekammeret".
Mandag d. 28. april:	**EN AFTEN MED HISTORIER FRA STRIB/RØJLESKOV LOKALHISTORISKE ARKIV**
Strib Idrætsefterskole Staurbyskovvej 6 kl. 19.30	Folkene fra arkivet vil fortælle sjove og spændende historier om personer og begivenheder i Strib og Røjleskov fra de sidste 100 år.
Søndag d. 15. juni:	**KRANSENEDLÆGNING PÅ VEJLBY KIRKEGÅRD**
Vejlby kirkegård kl. 11.30	Traditionen tro nedlægges der kranse på mindesmærkerne på Vejlby Kirkegård af Fredericia Garnison. Der er sammenkomst i konfirmandstuen efter kransenedlægningen. Alle er velkomne til at deltage.
Søndag d. 14. sept.:	**UDFLUGT TIL HERREGÅRDEN HOFMANSGAVE**
Afg. kl. ???	Vi kører med bus til Hofmansgave over Bogense og Sletten til herregården ved Odense fjord. I seks generationer drev slægten Hofman herregården. Vi får en rundvisning inde på Hofmansgave og går rundt i parken med ,mange sjældne træer og buske.Tilmelding til bestyrelsen. Vi drikker kaffe på hjemturen. Turen koster 50 kr.
Mandag d. 17. nov.:	**GENERALFORSAMLING OG FOREDRAG**
Strib Idrætsefterskole kl. 19.30	Museumsinspektør Esben Hedegård vil fortælle om husdyr fra de første dyrskuer til i dag. Man er meget velkommen til at tage f.eks. billeder af husdyr fra tidligere tider med og få dem kommenteret.